



တၢ်ကစီၣ်လၢအဖုၣ်

လၢယုၤ ၃၁၁၂၀၀၉နံၣ် / ခုၣ်အုၣ်အုၣ်က့ၣ် ၂၀၀၉နံၣ်-B4

တၢ်မၤကမၤဒီး ဖိသၣ်သုးလၢကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိအပူၤ တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး နအဖအသုးဖိသုးဖျိးတဖၣ်

တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်တဘျီအံၤ ကွဲးပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးနအဖးသုးဖိသုးဖျိးလၢပယီၤ သုးမ့ၢ်ပူၤခံတီၤဖဲ အပူၤကွၢ်တယံၣ်ဒ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးဖိလၢအယုၤဖျိးသၢဂၤတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်အသးန့ၣ်အိၣ် ၁၆ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲတဲသကိးတၢ်ဒီးခုၣ်အုၣ်အုၣ် က့ၣ် အခါအဝဲပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထဲတခါဇီလီၤ. တၢ်အုၣ်အသးတဖၣ်လၢသုးဖိတဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်ဘၣ် ပးကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်အခါအဘါလၢခါအကတီၢ် ခဲ အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်အကျိၤလၢသုးဖိစံၣ်ဖျိးတဖၣ်တဲဖျါထီၣ်ဝဲမ့ၢ် ဖိးသၣ် သုးအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်အါလၢကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်အပူၤ,တၢ်တီတၢ်လီၤအိၣ်စ့ၤ, တၢ်အဘူးအလဲဖျိးဝဲ, တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်သုးဖိအလၢလဲတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤ ကမၤတၢ်လၢလီၤလၢဖုၣ်သုးဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၂၀၀၉နံၣ်, ခုၣ်အုၣ်အုၣ်က့ၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤ သုးမ့ၢ်သုးဖိ ယုၤဂၤလၢအယုၤဖျိး ဖဲအပူၤကွၢ်တယံၣ်ဒ်ဘၣ်ဖဲအဝဲ သုၣ်ဟူးဂံၤ လၢကညီကီၢ်ဖဲကလံးစိးအခါန့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢခံ ဖဲလၢအုၣ်ဖျိးန့ၣ်, ခုၣ်အုၣ် အုၣ်က့ၣ်တဲသကိးတၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်ဖျိးန့ၣ်ဂၤတၢ်ဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. သုးဖိတဖၣ်နီၣ်တ ဂၤတၢ်အုၣ်အသးတဖၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဖျါမၤလီၤတံၢ်ဝဲ တၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ခုၣ် အုၣ် အုၣ်က့ၣ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးပယီၤသုးမ့ၢ်ဖျိးဘၣ်ပးဖိသၣ်သုးအိၣ်အါ အါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ပၢ်ဖျါလၢအပူၤကွၢ် တဖၣ်ဘၣ်ပးကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ် ခိၣ်အပူၤ တၢ်မၤကမၤဒီးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ် လၢလီၤလၢဖုၣ် သုးဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်, သကဲးပဝးရၢၢ်စၢၢ်ဝဲလၢသုးတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သုး ဖိသၢဂၤနီၣ်ကစီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဂၤစုၣ်စုၣ်တဖၣ်တၢ်ပၢ်ယုၣ်ဖဲအံၤလီၤ.



သးအိၣ် ၁၆နံၣ်မိၤထ---, ကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်သုးမ့ၢ်ဖျိးလၢပၢ်ဖျါထီၣ် အိၣ်ဖဲ အံၤဖဲလၢအုၣ်ဖျိး ၂၀၀၉နံၣ် (တၢ်ပၤကညီကီၢ်ဖဲကလံးစိးကမၤ)

သုးမ့ၢ်ဖျိးနီၣ်ဂံၢ်တၢ်လၢအသးအိၣ် ၁၆နံၣ် မိၤ ထ---, မ့ၢ်ဖိသးသုလၢကီၢ်ပ ယီၤသုးမ့ၢ်အပူၤပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖုၣ်ကီၢ်ဖိဘၣ်ပးအနီၣ်ကစီၣ်တၢ် လဲၤခိၣ်ဖျိတဖၣ်လၢဖျါဒ်လၢအသးန့ၣ်လီၤ.

“လၢအပူၤကွၢ်, ဖဲလၢယအိၣ်ဒီးလၢနအဖးသုးတၢ်ရီၢ်ဖျိၣ်(ကီၢ်ပယီၤသုး မ့ၢ်)ပူၤအခါ ယတူၢ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအါမံၤလီၤ. ယဘၣ်တၢ်အိၣ်ကလီၤ ယလၢယတဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ် အဘူးအလဲလၢလၢပုၤပုၤဘၣ်. ဒီးအါန့ၢ် အမဲၣ်ညါ, နီၣ်ယမ့ၢ်ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလၢ အပတီၢ် ထီ တဂၤဘၣ်အသးယဘၣ်အိၣ်ထီၣ်ပုၤလီၤလၢဖုၣ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်(ကီၢ်ပယီၤသုးခိၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဖိန့ၣ်ကမိၤတဖၣ်) ဟ့ၣ်တၢ်က လုၢ်(အုၣ်သုးဖိတဖၣ်) နီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ယဘၣ်မၤလၢပုၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်ခဲလၢဂံၤလီၤ. ခိၣ်ဖျိလၢယတူၢ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်အမၤကမၤတကဲအယိ, ယယုၤဖျိးဖဲယမၤန့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးဒီးခုၣ်အိၣ်ယုၤဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. ယယုၤဖျိးဝံၤအလီၢ်ခဲ

¹ For other recent accounts by Burma Army deserters see, for example, *Forced recruitment, child soldiers and abuse in the army: Interviews with SPDC deserters*, KHRG, April 2009 and *Interview with an SPDC deserter*, KHRG, July 2008.

ဒီးဖဲယအိဉ်ဘဉ်ဒီးခွဉ်အဉ်ယူအခါ၊ တၢ်န့ဉ်တၢ်ဆၢလၢန့ဉ်ဒါဒီးတံၤသကိးတဖဉ်န့ဉ်တအိဉ်ဘဉ်. ယဘဉ်တၢ်တူၢ်လိာ်ခိဉ်ဆၢ
 ငးအိဉ်ငးအိအံးထွဲကွၢ် ထွဲ ကဟုကဟ်ယၤလၢအဝဲ သ့ဉ် ဂ့ၤဂ့ၤဘဉ်ဘဉ်လီၤ. ယသ့မၤန့ဉ်ဘဉ်က့ၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တ ဖဉ်လၢ
 လၢပုၤပုၤအယိဒ်တၢ် လၢယအိဉ် ဒီးမၤန့ဉ် ယမၤသ့လီၤ. လၢတၢ်အယိသးခုဒိဉ်မးလီၤ. ယကစံးဘျးခွဉ်အဉ်ယူ လၢလၢ
 ပုၤပုၤအ ဂီၢ်ယစံးဘျးတ ဘဉ်ဘဉ်. န့ဉ်အသိးယယထု ကဖဉ်ဒ်သိးဒီးယၤအသိးဖိသဉ်သး လၢအိဉ်တၢ်ဒီးလၢနအဖ သး
 မုၢ်ပူၤတဖဉ်ကပူၤဖျးထီဉ်ဘဉ်လၢတၢ်ဆိဉ်တၢ်မၤနၢၤဒီးတၢ်မၤအၢမၤနၢၤချၢချၢအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

နီၢ်ကစၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤခံၤဂၤတဂၤ, မိၤ ၉---, အသးအိဉ် ၁၈နံဉ်
 မုၢ်ကးပြါ ဒီးကလံၤထံးအုရးဒီးကီၢ် ပ ယီၤကလုာ်န့ဉ် အဂ့ၢ်
 အကျိၤ (ဒ်ဖျါလၢတၢ်ဂီၤပူၤအသိးအလၢအထွဲတက ပၤန့ဉ်
 လီၤ). အဝဲဖဲလၢ ဝုၢ်တဝုၢ်အိဉ်လၢပကိကီၢ်ဒိဉ်အ ပူၤဒီးတဲ
 သကိးတၢ် ဒီး ခွဉ် အုဉ်အဉ်ကွံဉ်ဖဲ လါဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၇သီ
 ၂၀၀၉နံဉ်န့ဉ်လီၤ.လၢတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတဖဉ်အကျိၤ, မိၤ၉---
 ရံၤပြးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲအဝဲအိဉ်လၢသးတၢ်သိဉ်လိအပူၤအခါ,
 ပုၤဖိသဉ်လၢ အသးနံဉ် ၁၈နံဉ် ဒီးဆူအဖိလၢန့ဉ်အိဉ် အါ
 အါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. ဖိသဉ်လၢအသး နံဉ်အိဉ် ၁၃နံဉ်ဒီး၁၆နံဉ်
 တဖဉ် ထီဉ်သးတၢ်မၤလိ အိဉ်စ့ၢ် ကိးလီၤ. ခွဉ်အုဉ်အဉ်ကွံဉ်
 မၤတၢ် သံကွၢ်သံဒီးဒီး မိၤ၉--- အလၢအပုၤန့ဉ်တၢ် ပာ်ဖျါ
 ထီဉ်အိဉ်အလၢအသိးန့ဉ်လီၤ.



၁၈နံဉ် မိၤ၉--- မုၢ်သးဃုာ်ဖျါလၢကီၢ်ပယီၤသးအပူၤပာ်ဖျါထီဉ်ဖဲလါဖျါတြုၤအါရံၤ
 ၂၀၀၉နံဉ်. (တၢ်ဂီၤကညီဂီၢ်စိခွဲးယာ်ကရူၢ်)



၁၈နံဉ် မိၤ၉--- မုၢ်သးဃုာ်ဖျါလၢကီၢ်ပယီၤသးအပူၤပာ်ဖျါထီဉ်ဖဲ
 လါဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၀၀၉နံဉ်. (တၢ်ဂီၤကညီဂီၢ်စိခွဲးယာ်ကရူၢ်)

တၢ်အုဉ်သးသၢ ဂၤတဂၤလၢအပာ်ယုာ်ဖဲအံၤန့ဉ်မုၢ်ဝဲ မိၤ၉--- သးနံဉ်အိဉ်
 ၁၈နံဉ်အတၢ်အုဉ်သး (ဖျါလၢတၢ်ဂီၤအ စ့ဉ်တဘဉ်)ဒီး အဝဲဖဲ သကိးတၢ်ဒီး
 ခွဉ်အုဉ်အဉ်ကွံဉ်ဖဲလါဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၆သီ ၂၀၀၉နံဉ်န့ဉ်လီၤ. မိၤ၉--- ဘဉ်
 တၢ်ဖိဉ်န့ဉ်အိဉ်လၢကီၢ်ပယီၤသးပဒိဉ်သးဖိ ဖဲဝုၢ်တကူဉ်ပူၤဆူလုၤယိ, ဖဲအဝဲမၤ
 စၢၤအဖဲတၢ်လၢတၢ်ဆါအလီၢ်(ကျး)ဝံၤခံဒီးကက့ၤဆူအဟံဉ်အခါန့ဉ်လီၤ. သး
 ဖိလၢဖိဉ်အိဉ်တဂၤန့ဉ်ဆါအိဉ်ဆူမိၤ၉--- ဆူသးခိဉ်တဂၤအအိဉ်စုလၢအလီၤ
 လၢဒီး (အမဲရကၤစု ၁၈.၈၀ ဒီလဉ်) န့ဉ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ မိၤ၉--- အမံၤပာ်
 ယုာ်လၢကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်အပူၤဒီးစးထီဉ်ထီဉ်ဝဲဒုဉ်သးတၢ်မၤလိဖဲလါဖျါ ၂၀၀၈
 နံဉ်အပူၤန့ဉ်လီၤ. နအဝဲဖဲဖျါထီဉ်ဝဲအသိး, “ယမိၢ်ယပာ်တသ့ဉ်ညါလၢယ
 ဘဉ်ဖိဉ်ဒီး ယဘဉ်တၢ်ဆုၤယၤဆူ သး ပူၤဘဉ်. တုၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤယအိဉ်
 ဖဲလဉ်န့ဉ်အဝဲ သ့ဉ်တသ့ဉ်ညါဒီးဝဲဘဉ်န့ဉ်လီၤ.” တၢ်ကွဲးအလၢအပုၤလၢတၢ်
 မၤတၢ်ထံဉ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးမိၤ၉--- န့ဉ်ပာ်ယုာ်ဒ်လၢလၢန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ် ၁ မိၤ ဆ--- (ပိၣ်ခါ, ၁၈န့ၣ်), ပကိၣ်ကီၢ်ဒိၣ် (ဖၤတြၢၤအါရံၤ ၂၀၀၉)

လၢတၢ်ထၢဖျါသးသီအလီၢ်န့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆံးယံာ်လဲၣ်

ယတလဲၤအိၣ်ဘၣ်ဖဲန့ၣ်ဘၣ်. ယဘၣ်တၢ်ဆၢယၤဆူသးတၢ်သိၣ်လိလီၢ်တခါတဘျီယီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိလီၢ်နီၣ်ဂံၢ်# ၁၀အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲအံၣ်ယၣ်တီၣ်န့ၣ်လီၤ.

နသ့ၣ်ညါသးတၢ်သိၣ်လိသရၣ်အမူဒါခိၣ်အမံၤဂါ

မ့ၢ်ယသ့ၣ်ညါလီၤ. အမံၤမ့ၢ်သးခိၣ် စိလၣ်ထီလီၤ.

လၢသးတၢ်သိၣ်လိဒီတကတီၢ်အပူၤနမၤလိန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်

ယမၤလိန့ၣ်ဘၣ်
ကဘၣ်တၢ်ထီထီၣ်ဘီၣ်လီၤကျိဆံးတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်သိၣ်လိစ့ၢ်ကိးပုၤလၢပကဘၣ်ခးကျိဖးဒိၣ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဂၤတခါတၢ်လၢယမၤလိဘၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ကဘၣ်ကွဲးစ့ၣ်ပိၣ်ဒဲးလဲၣ်ဒီးကဘၣ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲး(ခွဲးခါၤ) ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢမ့ၢ်ယုၤနီၤဒီးမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်အနီၤန့ၣ်ပဘၣ်စံၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဒီးပဘၣ်လဲၤလီၢ်အဘူးတၢ်ဟးယုၤသ့ၣ်ညါတၢ်ဟးကွဲးကီၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢနထီၣ်သးတၢ်မၤလိဆၢကတီၢ်ပုၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိဃုၤဖျါအိၣ်ပုၤဂၤလဲၣ်

ပုၤအိၣ်ဝဲဒၣ်ယံာ်ဂၤယုၤလၢအဝဲသ့ၣ်ယုၤပူၤဖျါအသးဖဲတၢ်မၤလိဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခံၣ်န့ၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ကဒါကွဲးဒီးအစုန့ၣ်တၢ်ကျိတၢ်ယံာ်အတၢ်ဒီးလဲးထံးဒီးအိၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကျိတၢ်ယံာ်အိၣ်ဒီးထံးတီလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဝဲအုၤခဲယုၤလိၣ်လၢအထၢၣ်ဝဲချၢအပူၤဒီးဘၣ်တၢ်တီၢ်အိၣ်ဒီးနီၣ်တီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကလၢဂုၤလၢတၢ်တဒါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆူယီၣ်ပုၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၈န့ၣ်ဆူအဖိလၢ ဟဲထီၣ်သးတၢ်မၤလိအံၤန့ၣ်အိၣ်ပုၤဂၤလဲၣ်

ပုၤလၢအသးန့ၣ် ၁၈န့ၣ်အဖိလၢ အိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၃န့ၣ်ဒီး ၁၆န့ၣ်တဖၣ် ထီၣ်သးတၢ်မၤလိစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤသးပုၤကအိၣ်ဝဲအဂၤ ၅၀ဂၤယံာ်ယံာ် (လၢအသးန့ၣ်အိၣ်လဲ ၁၈န့ၣ်ဒီးဆူအဖိခိၣ်) ဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤလၢ အသးန့ၣ်တထီၣ်ဘးဒီး ၁၈န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤလၢအသးန့ၣ်တပုၤဒီး ၁၈န့ၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ဆူၣ်အကဲသးန့ၣ်လီၤ. ဖဲသးတၢ်မၤလိဝဲအလီၢ်ခံအါဒၣ်တၢ်တကွဲးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ယုၤပူၤဖျါအသးလီၤ.

သးတၢ်သိၣ်လိဝဲအလီၢ်ခံ, တၢ်ဆၢန့ၣ်ဆူတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်

ယဘၣ်တၢ်ဆၢယၤဆူ (နအဖ)ခမရ (ခိၣ်ချ့သးရၣ်) #---န့ၣ်လီၤ. ဒီးသးရၣ်ခိၣ်အမံၤမ့ၢ် က---. လၢသးရၣ်တရၣ်အပူၤန့ၣ်သးယံာ်အိၣ်ဝဲဒၣ် သၢယဲၤမ့ၢ်တမ့ၢ် လွဲၢ်ယဲၤလီၤ(လီၤဂၤဒဲးအဝဲအိၣ်ဒီးတဲဝဲလၢသးဆူၣ်လီၤ). ဒီးလၢသးယဲၤတယဲၤအပူၤန့ၣ်သးဖိအိၣ်ယံာ်ဂၤ မ့ၢ်တမ့ၢ်ယုၤဂၤလီၤ. မ့ၢ်ခးတယးကွဲးန့ၣ်သးဒုအိၣ်ဝဲဒၣ်လွဲၢ်ဒုလၢသးရၣ်တရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢယၤတခါယဘၣ်မၤတၢ်လၢသးကျိ #၁အပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်လၢသးရၣ်ခိၣ်တခါညီၣ်နီၣ်အဝဲအိၣ် လၢသးကလၢအပူၤလီၤ. ယဟူးဂဲၤလၢသးကျိ#၁ အပူၤကအိၣ်ဒၣ်ထဲတန့ၣ်လီၤ, ဖဲယကွဲးတုၤလၢတၢ်လီၤခံဆူသးကလၢအခါ, ယန့ၣ်ဟူလၢပုၤတနီၤ ကယုၤပူၤဖျါအသးသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီ, ယတဲလၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ယၤ သ နကဲကွဲးယကဟဲဖျါထီၣ်သးဒီး အဝဲသ့ၣ်လီၤ. ယဘၣ်ထီၣ်သးတၢ်မၤ လိလၢယုၤလါအတီၢ်ပူၤဒီးယနီၣ်ကစၢ်နီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ---န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤအယီန့ၣ်ပူၤဖျါနသးလၢသးမ့ၢ်လဲၣ်

2 A section is the smallest military unit in the Burma Army. Conventionally, three sections comprise a platoon, three platoons comprise a company and three companies comprise battalion. A column is a collection of companies. A full strength battalion can have over 300 soldiers. However, Burma Army battalions are almost always under strength. While a full strength section should include 10 -11 soldiers, Maung Z--- explained that there were only 5 or 6 people per section in his battalion.

ယဗျာ်ဖျးတပူၤသီဒီးယသကိးတဂၤလီၤ. အဝဲအမံၤမ့ၢ် မ---

ခါဆူညါနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်တိၣ်တၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်

ယကယုတၢ်မၤတခါလၢတၢ်လီၤတလိၣ်လိၣ်ဒ်သိးကမၤန့ၢ်စ့လီၤ.

တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ် ၂ မိၤ ခဲ--- (ပိၣ်ခါ, ၁၈နံၣ်), ဝဲၣ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ် (ဖၤတြၢၤအါရံၤ ၂၀၀၉)

မ့ၢ်န့ၣ်ပုၤလၢနဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်တုၤဆူသုးပူၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်ကသ့ၤ

ဖဲယဟဲက့ၤလၢယဖဲတၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလီၢ်(ဖဲဝဲၣ်တကူၣ်ပူၤ), ယလဲၣ်ဆူဆူလုၤယိအခါဒီးသုးဖိလၢအအိၣ်ထီၣ်ဘိၣ်သုးကလၢၤ တဂၤ အိၣ်ဟံး စၢၤလဲၣ်န့ၣ်ဖိၣ်ယၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲယၤလၢသါကဟ့ၣ်ယၤစ့လီၤ. ဝဲၣ်အလီၢ်ခံသုးဖိတဂၤန့ၣ်ဆါကွဲၣ်ယၤဒီးစ့ ၂၀.၀၀၀ကွး (အမဲရကၤစ့ ၁၈.၈၀၀ဒ်လဲၣ်)ဆူသုးခိၣ်တဂၤလၢအဆုၣ်နီၤလၢလၢဖးထံကျးပူၤန့ၣ်လီၤ.

နလဲၣ်န့ၣ်လီၤဆူသုးပူၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်

ယမၤနီၣ်မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီလၢယဘၣ်ဖိၣ်န့ၣ်တဘၣ်ဘၣ် , ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သိၣ်လိစးဖဲလိယူၤ ၃သီ ၂၀၀၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယမိၢ်ယဟံးတသ့ၣ်ညါလၢ ပူၤဖိၣ်ယၤဒီးဆုၤယၤဆူသုးပူၤန့ၣ်ဘၣ်. တုၤထီၣ်လၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤယအိၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါဒီးဝဲဘၣ်.

အဝဲသ့ၣ်ဆုၤန့ၣ်တၢ်ရီၢ်ဖိၣ်ပိၣ်ပိၣ်သုးသီအလီၢ်ဖဲလဲၣ်တဖျါလဲၣ်

ယဘၣ်တၢ်ဆုၤယၤဆူ တၢ်ရီၢ်ဖိၣ်ပိၣ်ပိၣ်သုးသီတၢ်လီၢ်#၄ ဖဲဆူဘိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဘၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်ရီၢ်ဖိၣ်ပိၣ်ပိၣ်အလီၢ်ကအိၣ်အသီ ၂၀သီယာ်ယာ် ဝဲၣ်ဒီးယဘၣ်တၢ်ဆုၤယၤဆူအယၣ်ဒီးသုးတၢ်သိၣ်လိလီၢ် စကထ^၃ (၁၀) န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိအတီၢ်မ့ၢ်ဝဲဝဲ---၂၀၀၈န့ၣ်လီၤ. ပူၤထီၣ် တၢ်သိၣ် လိ ဖိအိၣ်ဝဲ ၂၅၀၈၈လီၤ. တၢ်သိၣ်လိကွဲၣ်ခိၣ်အမံၤန့ၣ်ယတသ့ၣ် ညါဘၣ်. ယသ့ၣ်ညါဒ်သုး န့ၣ်ခိၣ်အမံၤဒီး အမံၤမ့ၢ်လၢသုး ခိၣ်စိ ထ---န့ၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်သိၣ်လိတၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိအပူၤန့ၣ်လဲၣ်

လၢတၢ်သိၣ်လိအပူၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်သိၣ်လိ,ဒုးတၢ်ယာ်ရဲၣ်ကျဲၤ, သုးလီၤရီၢ်စိ, စုကဝဲၤဆံးတဖၣ်, မ့ၢ်ပိၣ်တဖၣ်, သုးအထါ၁၈ထံၣ်ဒီးတၢ်ဟး ဖုၣ်လၢသၢနံၤအတီၢ်ပူၤ (တၢ်သိၣ်ဘၣ်ယးဘၣ်အိၣ်မူလၢပူၤအဂ့ၢ်)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်စံၣ် “PT” ဒီးဘၣ်လဲၣ်မၤလိသးလၢတၢ်လဲၣ် ခိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်အိၣ်အလီၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်မၤတၢ်မၤအကလုာ်လုာ်လီၤ. တၢ်သိၣ်ပျါဖဲလိအိးကထီၣ်ဘၣ်သီ ၂၀၀၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ် လိအဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ဝဲဒ်လွံၤလါဒီးတခါန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ပူၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိဗျာ်ပူၤဖျးကွဲၣ်အသးအိၣ်စ့ၢ်ကိးၤ

မ့ၢ်, ပူၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိဗျာ်ပူၤဖျးလီၤ.လွံၤဂၤန့ၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ကဒါက့ၤအိၣ်ဒီးခံဂၤန့ၣ်ပူၤဖျးဝဲဒ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပိၣ်ပိၣ်ပိၣ်တၢ်မၤလိ(လၢ အယုၤဖျးဒီးတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်က့ၤအိၣ်တဖၣ်)လၢထံးတိ အပူၤဒီးတဖျါ အဝဲသ့ၣ်ကထီၣ်တၢ် သိၣ်လိအတီၢ် တဖၣ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဒါ န့ၣ်အုးခဲလၢ ထၢၣ်ဝံၣ်ချၢအပူၤ (လၢအဖိၣ်န့ၣ်က့ၤပူၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိဗျာ်ဖျးတဖၣ်) ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်လၢပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်ဝံ(ထၢၣ်ဝံၣ်ချၢလၢအပူၤဒီးအုးခဲ) ဒီးမၤဝဲ လၢကစံၣ်ဒီးမၤဆူၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢကဟးလၢခိၣ်လုာ်ခိၣ်လၢကျဲအပူၤလၢမဲးယးန့ၣ်လီၤ.

လၢနကရူၢ် (တၢ်မၤလိ)ပူၤန့ၣ်ပူၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၈နံၣ်ဆူအဖိလၢဟံးပုၤစ့ၢ်ကိးၤ

အိၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ.ပူၤလၢအမဲဖဲယကပၤတဂၤန့ၣ်အသးန့ၣ်အိၣ် ၁၈နံၣ်အဖိလၢဟံးလီၤ.

³ The interview may have meant Sa Ka Ka; the Burmese language acronym for Military Operation Command (MOC). Thus: MOC#10

ဖဲနဃာ်ဖျးအခါနစိာ်ဃုာ်ဒီးနကျိာ်ကိးဂါ

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢကျဲတၢ်ဒီးယကျိဒီးအံးခွဲမဲလၢမၤကွဲာ်ဝဲလၢ ဘၣ်ဆၣ်ယသကိးဖိတဂၤန့ၣ်အတၢ် (အကျိ) အိၣ်ဒံးလၢ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ ဘျူဟၢဒီးပုၤ(သုးဖိလၢအဃုာ်ဖျးခံဂၤ)လၢ. ယသကိးဖိတဂၤလၢထီၣ်လၢကျဲမုၢ်ခိၣ်ဒံးသိးကယုကျဲလၢပကလဲၤတၢ်အဂီၢ်လၢ. ဒီးဖဲန့ၣ် သုးဖိလၢဘျူဟၢတဖၣ်ခးပုၤခိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဟးယုပုၤလၢ. တၢ်ဒုးတံာ်တၢ်ယံာ်ဝဲယံာ်တၢ်တဆံးခံးနံးန့ၣ်လၢ.ယစိာ်ဝဲဒၣ် MA1ဒီးအရံၣ် ၁၅၀-၁၆၀ဒီးစုကွဲာ်မုၢ်ပိာ်တဖျါၣ်စုာ်ကိးလၢ.

လၢနအဖသုးမုၢ်အပူၤန့ၣ်ပုၤသုးဖိတဂၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢလဲတလၢဂီၢ်ထဲလဲာ်

ပုၤသုးဖိတဂၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢလဲတလၢ ၂၁,၀၀၀ကွး(အမဲရကၤစု ၁၉,၇၂၆ဒီလၢ)န့ၣ်လၢ. ပတဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢလဲပုၤပုၤဒ်တၢ်ဟံပနီၣ် အီၤအ သိးန့ၣ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဟံဝဲ ၅,၀၀၀ကွးလၢကဟံဖျိၣ်ယာ်စုလၢစုတၢ်အပူၤန့ၣ်လၢ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်နီၤဟ့ၣ်လၢနီၤခိတၢ်မၤကဆုကဆိအဂီၢ်ဒ် အမ့ၢ်တၢ်လုၤခးဆူၣ်အပိးအလိတဘျီလၢလၢအဝဲသ့ၣ်ထုးန့ၣ်ကွဲာ်ဝဲအပုၤလၢပလၢလဲအပူၤလၢ. ဒိတလၢဂီၢ်ပဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤထဲ ၃,၀၀၀ တုၤ၄,၀၀၀ကွး(အမဲရကၤစု ၂,၈၂၇၂ ၃,၇၆၆ဒီလၢ)န့ၣ်လၢ.

လၢတၢ်န့ၣ်လၢပုၤသံအဂီၢ်မုတမ့ၢ်တၢ်တုတၢ်ဖျိအမုးအဂီၢ်မုနဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢဂီၢ်လၢဂီၢ်စုစုာ်ကိးဂါ ဒီးနဘၣ်ဟ့ၣ်ခံးအါလဲာ်

အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲလၢတၢ်မၤဘျီအဂီၢ်,ပသးအိၣ်မၤဘျီထဲလဲာ်န့ၣ်ပမၤဘျီသ့လၢ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲပလဲၤဟ့ၣ်(စု) တဘျီ. အဝဲသ့ၣ်ကွဲးနီၣ် ယာ်ဝဲ လၢပဘၣ်ဟ့ၣ် ၅၀၀ တုၤ ၁,၀၀၀ ကွး (အမဲရကၤစု ၀,၇၄ တုၤ၀,၉၄ ဒီလၢ) န့ၣ်လၢ. ပသးမ့ၢ်တလၢပလိာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်, အဝဲ သ့ၣ်ဟံးန့ၣ်ကွဲာ်ပစုလၢ.

လၢသုးရၢၣ်ခိၣ်တဂၤ,တလၢန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢလဲတလၢဂီၢ်ထဲလဲာ်

သုးရၢၣ်ခိၣ်တဂၤန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလၢလဲအါန့ၣ် ၂၀၀,၀၀၀ကလိာ်ကွး(အမဲရကၤစု ၁၈၇,၈၀၆ဒီလၢ)ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲပုၤပုၤလၢ.

မုၢ်သုးဖိလၢအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိဖိဖိတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢလၢလၢပုၤပုၤဂါ

အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလၢလၢပုၤပုၤလၢ.အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢဖးယု,တၢ်န့ၣ်ထံ,ဘုသးဒီးသိအိၣ်န့ၣ်လၢ. မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး န့ၣ်ဘၣ်စုထဲလဲာ်ဒုယတသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ဘၣ်-ယဆိကမိၣ်ဒုတနံၤအဂီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ၅၀၀ကွး(အမဲရကၤစု ၀,၄၇၆ဒီလၢ)န့ၣ်လၢ.

လၢသုယံာ်ဂၤအကျိန့ၣ်ပုၤလၢအဃုာ်ဖျးအဆိကတၢ်တဂၤန့ၣ်မုၢ်ဖဲလဲာ်တဂၤလဲာ်

လၢယကရူၢ်ပုၤန့ၣ်သုးဖိလၢအမံၤမ့ၢ် မ---မုၢ်သံးဒီးဘၣ်တၢ်တီၢ်အီၤဒီးတၢ်ထူအီၤလၢသုးခိၣ်တဂၤဒီးအဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်ပသိၣ်တၢ်ဆါဒီး ဘၣ်တၢ်ဆုၤအီၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးအဝဲယုာ်ဖျးကွဲာ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လၢ. အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအဆိကတၢ်တဂၤ(ယုာ်ဖျး) န့ၣ်လၢ. အဝဲပုၤဖျး ကွဲာ်လၢ. အဝဲအနီၢ်ကစၢ်နီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်မ့ၢ်---န့ၣ်လၢ. ပုၤခံဖုတဖုန့ၣ်မ့ၢ်ယၢဒီးခါ---န့ၣ်လၢ.

အဝဲသ့ၣ်မုၢ်ဖိၣ်န့ၣ်က့ၤသုးဖိလၢအဃုာ်ပူၤဖျးအသးတဖၣ်န့ၣ်မၤဝဲဒ်လဲာ်

မ့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်ခံန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ဖၢန့ၣ်လၢ(သုးဖိး)လၢကုာ်ပုၤ,ဝံဒီးဆုာ်ဝဲဆူသုးယိာ်ပူၤန့ၣ်လၢ.အဆိအဝဲသ့ၣ်ကုာ်ယာ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးယာ် အပူၤလၢတလၢမ့ၢ်တမ့ၢ်ခံလၢဝံဒီးဟံလီၢ်ဆူယိာ် (လၢတၢ်ဆါကတီၢ်တခါ) ပုၤ, ဒီးသန့ၤထီၣ်အသး လၢပုၤသုးဖိတဂၤ န့ၣ်ယုာ်ဖျးဒ်လဲာ်အ ဝဲန့ၣ်လၢ. (အဆိပညီ-သုးဖိတဂၤန့ၣ်ယုာ်ဖျးစိာ်ဃုာ်ဒီးစုကဲာ်မ့ၢ်တစိာ်ဃုာ်ဘၣ်န့ၣ်လၢ)

လၢသုးမုၢ်အပူၤန့ၣ်သုးဖိတဖၣ်မုၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢကကန့ၣ်ကလံၤဒါ

မ့ၢ်, ပကန့ၣ်ကလံၤဒါသ့ဝဲလၢ. အဝဲသ့ၣ်တကြိဝဲလၢတဘၣ်ကန့ၣ်ကလံၤဒါန့ၣ်ဘၣ်.

နတဲပုးပုၤနတၢ်လဲၤခိဖျိစးထီၣ်လၢနလဲၤန့ၣ်လၢလၢသုးပူၤသီသီဒီးထီၣ်ဆါကတီၢ်လၢနဃုာ်ဖျးတစုန့ၣ်ကသ့ၣ်

4 Here, the ‘rear’ is being used to mean firmly SPDC-controlled areas including larger towns (like Pa’an)in Karen State as well as central Burma more generally as opposed to the contested ‘frontline’ areas.

စးထိပ်လာတတ်သိပ်လိအကွဲဒီးလဲတုလဲလဲသုးရုဉ်န့ၣ်အဆိပထံၣ်လိာ်သးဒီးသုးခိၣ်စိ မ---လာသုးရုဉ်အပူၤန့ၣ်လိာ်. အဝဲထဲပုၤ “ဒုၣ်
သ့ၣ်တဘၣ်သးဆဲးတဂ့ၤ. လာသုးပုၤန့ၣ်ညီညီဖိလိာ်. တဟၢ်ညါအံၤဘူၣ်အိၣ်တခါလိာ်. သုလဲၤကွၢ်တၢ်မၤကၤပုၤအမဲၣ်အတၢ်ဒုးန့ၣ်သ့ဝဲ
လိာ်. ” ဝံၤဒီးအဝဲဟ့ၣ်ပုၤတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲၤလၢပကဘၣ်အိၣ်န့ၣ်လိာ်. ဝဲယအိၣ်လာတၢ်ပၤဖိၣ်သုးသိအလိာ်ခါၣ်သးအခါ, ယၤဒီးခါ---
တၢ်ပိၣ်သကိးလၢပမ့ၢ်က့ၤတုၤလၢသုးရုဉ်န့ၣ်, ပကပၢ်ကိၤပၢ်စ့ဒီးယုၢ်ဖျိးလိာ်. ဝဲပက့ၤတုၤလၢသုးရုဉ်တဘျီ, ပတဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢလဲဘၣ်
အယိကယုၢ်ဖျိးအဂီၢ်ပယုၢ်တသ့ဘၣ်. ပအိၣ်ဘၣ်လာတၢ်လိာ်ခံၣ်ထဲဒၣ်တလၢဒီးပဘၣ်လဲၤဆူတၢ်မဲၣ်ညါလိာ်. ပပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးလိာ်. ဝဲလၢ
တၢ်မဲၣ်ညါန့ၣ်ပဘၣ်ထီၣ်ထီၣ်လိာ်လိာ်ကစၢ်လိာ်. သုးခိၣ်ပူၤလိာ်. ယသးလိာ်စၢ်လိာ်. ဝဲပလဲၤတုၤဆူသုးကလၢတဘျီသုးစကီၤ မ---
ဒီးယၤန့ၣ်တဖျိၣ်လိာ်သးဘၣ်. ထီၣ်ပအုၣ်လိာ်ဆိးက့ၤလိာ်သးလိာ်. လၢခံၣ်အကတနံၤဝဲယအိၣ်တဆူၣ်အခါဒီး(သုးစကီၤ မ---)မၤယၤ
လၢကလဲၤကျိၣ်ဝဲဒီးအဝဲတီၢ်ယၤ,ထူယၤဒီးဝဲန့ၣ်ဝံၤအလိာ်ခံၣ်ယုၢ်ဖျိးကွၢ်လိာ်.

ဘၣ်ဃးသုးမုၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်, ဘၣ်ဃးဒီးနသုးရုဉ်အတၢ်ဂ့ၤဒီးပုၤဝံၤတၢ်ဖိဒီးကလုာ်ဇုၣ်တဖၣ်န့ၣ်နတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်

လၢခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အကျါ,ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တနီၤလၢမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လၢအဂ့ၤဒီးတနီၤန့ၣ်တမ့ၢ်အဂ့ၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢအတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲ
အါလိာ်. မ့ၢ်လၢသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးအိၣ်မံလိာ်. အဝဲသ့ၣ်လူၤပိာ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကလုာ်လိာ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မ့ၢ်
မၤအဝဲသ့ၣ် ဟူးဂဲၤလၢဟီၣ်ကဝီၤပုၤအဝဲအံၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအဝဲန့ၣ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်တမၤထွဲဝဲဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ပၤဖျါထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤဒီးတၢ်
ဂီၤအယိအဘျၣ်လၢအဝဲ သ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လိာ်. အဝဲသ့ၣ်မၤပုၤယိာ်ဖိတဖၣ် (ပုၤဘၣ်တၢ်ကမၢ်ပုၤဝံၤတၢ်ဖိ) မၤတၢ်မၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ် န့ၣ်
လိာ်. အဝဲသ့ၣ်မၤပုၤယိာ်ဖိလဲၤဝံၤထံလၢကိၣ်ပူၤဖးဒိၣ်အပူၤဒီး(သုးဖိတဖၣ်)ပိာ်အဝဲသ့ၣ်ခံဒီးကျိန့ၣ်လိာ်. ဘၣ်ဃးဒီးကလုာ်ဇုၣ်ဖိတဖၣ်တခါ
ယတၢ်ဝဲတအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.

ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢနတၢ်လဲၤခီဖျိအဖိခိၣ်, နတၢ်ထံၣ်အိၣ်လၢနအဖသုးမုၢ်အဖိခိၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်

ဒ်ပုၤတဲဝဲအသိး, နအဖသုးမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤသိခါဒၣ်လဲၣ်ပၤလိာ်ဝဲဆူယိာ်ပူၤလိာ်. သုးမုၢ်န့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်. လၢယၤတဂၤတၢ်ထံၣ်န့ၣ် အဝဲ
သ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဝံၤတၢ်နါတဲၤဒီးမုၢ်ကိၤလံၤလၢအပူၤလိာ်.

နအဖမုၢ်ဖိၣ်န့ၣ်က့ၤသုးဖိလၢအယုၢ်ဖျိးယုၢ်ဒီးကျိတဖၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤပုၤတဖၣ်န့ၣ်ဒ်လဲၣ်

အဝဲသ့ၣ်မုၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ကဒါက့ၤ (သုးဖိယုၢ်ဖျိးတဖၣ်န့ၣ်) လၢတၢ်မဲၣ်ညါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကမၤထွဲဒ်သဲစးအသိးန့ၣ်လိာ်. အဝဲသ့ၣ်ကမၤသံဝဲတဘျီ
ယိလိာ်. သုးဖိတဖၣ်စိာ်ယုၢ်ကျိၣ်တစိာ်ယုၢ်ကျိၣ်, အဝဲသ့ၣ်မၤသံဝဲလၢဂံၢ်လိာ်. အဝဲသ့ၣ်မုၢ်ဖိၣ်န့ၣ်လၢပုၤတခါ, ဆုၢ်ဝဲ(သုးယုၢ်ဖျိး)ဆူ
ကွီၢ်ဘျီန့ၣ်လိာ်. သုးဖိလၢယုၢ်ဖျိးမုၢ်တစိာ်ယုၢ်ဒီးကျိဘၣ်တခါပံးန့ၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဝဲလၢကွီၢ်ဘျီပူၤဒ်အမုၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်လၢသုးတၢ်ယုၢ်ဖျိးဒီးအဝဲပိာ်ခွါ
(သုးဖိ) ကဘၣ်တၢ်ဒါန့ၣ်လိာ်အိၣ်ဆူယိာ်ပူၤလိာ်.

ဝဲသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဆၢကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဂ့ၤဒီးပုၤဝံၤတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်ဒ်လဲၣ်

လၢတၢ်မဲၣ်ညါန့ၣ်, ဝဲပုၤဝံၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဝံၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတန့ၢ်ဘၣ်ဆၢကတီၢ်, သုးခိၣ်စိလၢခမရ--- တဖၣ်ဒီး--- တီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်
(သုးခိၣ်စိတဖၣ်) တုၤဒၣ်လဲၣ်တဲဝဲလၢ ကခးသံပုၤဝံၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးအကျိန့ၣ်လိာ်. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်ဝဲ
(ထဲဒၣ်) မ့ၢ်ဒီးဝဲဘီၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးထံန့ၣ်လိာ်. ပုၤဝံၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်မၤတၢ်မၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လိာ်.

လၢနတၢ်လဲၤခီဖျိအဖိခိၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးနအဖသုးန့ၣ်နအိၣ်ဒီးတဲၤဂ့ၢ်အိၣ်ဒ်ဒီးတမံၤမံၤဂါ

ယအဲၣ်ဒီးတဲၤလၢသုးခိၣ်တဖၣ်တဂ့ၤဘၣ်ဒီးသုးစကီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးတဂ့ၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မုၢ်ပုၤသ့ၣ်အသးသိဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ပၤထီၣ်ထီၣ်သိးခိ
ဖျိဆိကမိၣ်လိာ်အသးလၢ “ယမ့ၢ်သုးခိၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်သုးခိၣ်စိလၢဒိၣ်တက့ၤလိာ်.”

မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢသးအိၣ်လဲၤန့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးသုးန့ၣ်ဂါ

မ့ၢ်, ပုၤအိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤန့ၣ်ဆူသုးပူၤခီဖျိအနီၣ်ကစၢ်အတၢ်သးဝဲတအိၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လိာ်.⁶

⁵ See footnote

⁶ While some deserters from the Burma Army previously interviewed by KHRG willingly enlisted, many told KHRG that, like many others, they later deserted due to poor conditions and mistreatment. See for example, *Forced recruitment, child soldiers and abuses in the army: interviews with SPDC deserters, KHRG, April 2009.*

Further background on the situation of soldiers in the Burma Army can be found in the following reports by KHRG and other organisations:

- *Forced recruitment, child soldiers and abuse in the army: Interviews with SPDC deserters*, KHRG, April 2009
- *Interview with an SPDC deserter*, KHRG, July 2008
- *Life inside the Burma Army: SPDC deserter testimonies*, KHRG, May 2008
- *Growing up under militarisation: Abuse and agency of children in Karen State*, KHRG, April 2008
- *Sold to Be Soldiers: The Recruitment and Use of Child Soldiers in Burma*, Human Rights Watch, October 2007. (Available at <http://hrw.org/reports/2007/burma1007/>)
- *Interview with an SPDC child soldier*, KHRG, April 2006
- *My Gun Was as Tall as Me: Child Soldiers in Burma*, Human Rights Watch, October 2002. (Available at www.hrw.org/reports/2002/burma/)
- *Abuse Under Orders: The SPDC and DKBA Armies through the Eyes of their Soldiers*, KHRG, March 2001

Photos of Burma Army soldiers are presented in *KHRG Photo Gallery 2008* (June 2008), *KHRG Photo Gallery 2007* (updated November 2007) and *KHRG Photo Gallery 2006* (updated March 2007). These and other reports are available on the KHRG web site at www.khrg.org.

